

Четврта бригада копнене војске

ЧУВАРИ МИРА И СТАБИЛНОСТИ

По свим параметрима, од зоне одговорности до структуре, оспособљености кадра и ватрене моћи, Четврта бригада КоВ-а једна је од најзначајнијих јединица Војске Србије и важан сегмент безбедности Републике Србије. У питању је бригада рођена из славне традиције, која даје дух и снагу, али и стално опомиње и обавезује. Припадници ове изузетне јединице достојни су аманета који су им преци оставили.

Пишу Мира ШВЕДИЋ и Александар СКАКИЋ

Фото: Горан Станковић и архива Четврте бригаде КоВ-а

Четврта бригада копнене војске наследила је традиције Првог пешадијског пука „Књаз Милош Велики” и јединица војске с краја 20. и почетка 21. века. Одговорним извршавањем свих задатака, поред бројних изазова, у сложеној безбедносној ситуацији, ова јединица значајно доприноси изградњи способности Копнене војске, а самим тим и Војске Србије.

Од августа 2025. године на челу ове јединице налази се бригадни генерал Грујица Вуковић, прекаљени официр који је прошао командне и штабне дужности тактичког нивоа и Команде Копнене војске.

– За овај кратак период колико сам на челу Четврте бригаде, могу рећи да сам врло задовољан стањем. Поред примарног задатка попут обезбеђења административне линије према АП Косово и Метохија, опремање новим средствима, модернизација постојећих и обученост људства за њихову употребу у великој мери доприносе томе. Обука је основни задатак у Четвртој бригади и ту компромис не постоји – посебно наглашава командант и са задовољством наводи нека од новонабављених средстава наоружања и војне опреме.

– Наставили смо са опремањем пешадијских јединица увођењем оклопних борбених возила точкаша „лазар 3М” и „лазар 3К”, револверских ручних бацача граната, савременог стрељачког наоружања, комплета балистичке опреме, чиме су унапређене балистичка заштита и мобилност пешадијских јединица Четврте бригаде КоВ-а. Када погледате опрему, маневарске и ватрене могућности и заштиту ових јединица сада и упоредите са стањем од пре неколико година, борбена употреба и укупне могућности пешадијских јединица добиле су нову димензију – истиче бригадни генерал Вуковић.

ПОДАЦИ О БРИГАДИ

Четврта бригада копнене војске, која наставља традиције Првог пешадијског пука „Књаз Милош Велики”, формирана је од припадника 78. моторизоване бригаде и делова 243. механизоване бригаде, 549. моторизоване и 52. мешовите артиљеријске бригаде. Команда бригаде је у Врању, а јединице су стациониране на територији општина Врање и Бујановац. Тежишни задатак Четврте бригаде КоВ-а, у својој зони одговорности, јесте обезбеђење административне линије са АП Косово и Метохија и контрола Копнене зоне безбедности.

Бригадни генерал Грујица Вуковић

Не заостају ни остали родови и службе. У току је опремање артиљеријских јединица усавршеним самоходним хаубицама 122 mm 2С1 и дигитализованим „огњевима” М-17 (ЛРСВд 128 mm). У бригади се активно ради на модернизацији средстава рода оклопних јединица. На заостају ни извиђачке јединице, где су савремена средства за прикупљање и обраду података, даљински пилотирани ваздухоплови и оптичелектронска средства допринели унапређењу извршавања додељених задатака, а мобилност значајно повећана опремањем лаким четворочиклима – „квадовима” и вишенаменим возилима типа „хамер”, а у наредној години очекује наставак процеса модернизације и опремања.

– Посебно бих истакао артиљеријско-ракетне јединице за ПВД, које су у нашој бригади прве у Војсци Србије опремљене ракетним системима „мистрал 3+”, изузетно способним и модерним средством најновије генерације. Инжињеријске јединице ангажују се на изради, одржавању и поправкама путних комуникација, логистика се сусреће стално са неким другим врстама изазова, али све скупа Четврта бригада функционише без пробле-

ма и одговорно извршава све додељене задатке. Активно учествујемо у модернизацији и усавршавању постојећих средстава, а наши припадници на дневном нивоу изводе различите облике обуке и вежби – подвлачи командант бригаде.

У домену задатака из друге мисије Војске Србије, пешадијска чета коју су чинили припадници бригаде почетком 2025. године вратила се из Републике Либан, где су успешно, у изузетно комплексним безбедносним условима, извршавали задатке у оквиру мандата мултинационалне операције Уједињених нација УНИФИЛ.

Обезбеђење административне линије према АП Косово и Метохија је стални и приоритетни задатак од успостављања Копнене зоне безбедности. Јединице Четврте бригаде су носиоци овог задатка више од две деценије.

УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У претходном периоду, захваљујући значајним средствима која су опредељена са основним циљем да се унапреде услови живота и рада припадника, реконструисан је део објеката у Копненој зони безбедности, а активно се ради на стварању услова за боравак и обуку војника који би боравили у објектима и комплексима бригаде у случају поновног увођења обавезног служења војног рока. Рад на инфраструктурној ревитализацији је дугорочан задатак са намером континуираног побољшања услова рада припадника бригаде.

Током разговора са припадницима бригаде, од команданта до професионалних војника, наглашен нам је значај реконструкције и изградње мултифункционалног стрелишног комплекса „Вртогош”, намењеног за индивидуалну и колективну ватрену обуку, који значајно доприноси свеукупном унапређењу обуке.

ДАНИ СЛАВА БРИГАДЕ

Дан јединице је 31. јануар и обележава се у знак сећања на датум када је 1878. Врање ослобођено од Турака. Тај дан и славу Свети Атанасије Велики обележавали су и припадници 1. пешадијског пука „Књаз Милош Велики“, чије традиције наставља и 78. моторизована бригада. Јединица обележава славу у капели која се налази у Касарни „Првог пешадијског пука Књаз Милош Велики“, која је освештана 2014. године и служи као богослужбени простор више од деценију.

У такозваној горњој касарни налази се и спомен-соба у којој су уписана имена и презимена свих погинулих војника, полицајаца и грађана Врања и околине од 1878. до 2003. године – укупно 5.440 људи.

Војска је на југу централне Србије увек била поштована и цењена, и из тога произилази изузетан однос који бригада и њени припадници имају са цивилним становништвом. Војска је увек уз народ када је потребна помоћ, како кроз пројекте цивилно-војне сарадње, тако и у ванредним околностима, у пожарима, поплавама, приликом несташице воде. У току године припадници бригаде учествовали су у гашењу пожара на територији општина Врање и

Бујановац. Поред тога, вршили су и водоснабдевање локалног становништва у три села у општини Бујановац. У склопу пројекта „Војни лекар на селу“ реализовано је девет акција, где је обављено више од двеста основних лекарских прегледа мештана локалних села. У бригади наглашавају да имају изузетно добру сарадњу са представницима локалне самоуправе.

— Када се сагледа комплетно стање, верујем да је Четврта бригада на добром путу. Имамо квалитетно и обучено људство, јасну подршку претпостављених, вољу да радимо и унапређујемо способности. Остварени резултати говоре за себе, али то нам даје још већу одговорност да и надале унапређујемо кључне способности наших јединица и будемо јединица за пример — закључује бригадни генерал Вуковић.

ЈЕДИНИЦА КОМПЛЕКСНЕ НАМЕНЕ

Четрдесети командни батаљон је специфична и врло комплексна јединица у саставу бригаде која обавља сложене и разнородне задатке. Поред јединице за обезбеђење објеката и обезбеђење дела Копнене зоне безбедности, где је људство ангажовано 24 часа 365 дана у години, у свом саставу има јединицу која опслужује команду бригаде, која је надлежна за саобраћај и транспорт команде бригаде, а реализује и две врло битне функције — обавештајно и телекомуникационо-информатичко обезбеђење у оквиру извиђачке јединице и чете везе. У њиховој надлежности је и Дом Војске Србије и јединица за атомско-биолошко-хемијску одбрану. Речју, у сваком задатку на коме учествује било која јединица бригаде, присутан је део састава 40. командног батаљона.

Потпуковник Александар Грујић, командант 40. командног батаљона каже да шареноликост задатака усложњава органи-

Потпуковник
Александар Грујић

Заставник прве класе
Горан Букић

зацију рада, али да уз помоћ команде бригаде и команде батаљона постижу одличне и врло добре резултате.

— Када сагледамо 2025. годину, можемо рећи да је била специфична по броју задатака. Један део јединице учествовао је у мултинационалној операцији у Либану, а учествовали смо и на свим вежбама команди бригаде. Такође, имали смо тактичке вежбе јединица ранга чете. Након тога, значајан број припадника јединице учествовао је на паради „Снага јединства”, а имали смо и обуку више јединица — извиђачких, телекомуникација и АБХО. На вежби „Платинасти вук” биле су нам ангажоване јединица за АБХО, извиђачка чета, чета везе и одељење за транспорт — наводи потпуковник Грујић.

Он истиче да је тежиште у 2025. години било на обуци на модернизованим и новонабављеним средствима, а како каже, то ће у читавој Копненој војсци у 2026. бити један од тежишних задатака обуке.

— Процес модернизације и опремања је сталан, добили смо много нових средстава. Чета везе је попуњена најсавременијим средствима телекомуникације. Такође, наша извиђачка чета је добила и управо добија нова средства за извиђање и осматрање. У току је обука и интеграција свих тих система у јединствен систем — наглашава командант 40. командног батаљона.

Потпуковник Грујић истиче да их у наредном периоду чека избор људства које ће радити на новоуведеним средствима у јединицу и наравно обука. Циљ је да се обука изврши у најкраћем могућем року, да буде правилна, брза и квалитетна и да имају оспособљене људе који ће успешно користити новонабављена средства. То је тежишни задатак обуке у 2026. години, са којом су отпочели 1. децембра.

— Што се тиче команде батаљона, обука је због разнородности јединице врло комплексна. Ми се организујемо малтене као две јединице. Посебно морамо да водимо рачуна о чети везе, која је попуњена новим средствима, као и о извиђачима који имају тотално другачија средства, а опет морамо да имамо оспособљене и једне и друге. Они морају непрекидно да извршавају функције обавештајног и телекомуникационог обезбеђења. Не можемо да имамо прекид. Обука је сталан процес — истиче потпуковник Грујић и додаје да су до сада реализовали

индивидуалну обуку на новопримљеним средствима и да их очекује и интеграција те обуке, како би у току 2026. одржали здружену тактичку вежбу на којој би поред индивидуалне обуке на поједином средству показали и колективну обуку.

– Она мора да буде круна свега што смо радили, а задатак нам је да имамо оспособљену јединицу за извршење наменских задатака.

АКЦЕНАТ НА ИНДИВИДУАЛНОЈ ОБУЦИ

За индивидуалну обуку у јединици непосредно је задужен подофицирски кадар. Заставник прве класе Горан Ђукић, главни подофицир у 4. бригади КоВ-а, каже да им је прошла година била врло динамична. Истиче вежбу „Платинасти вук”, па параду „Снага јединства”, затим обуку и гађање дела јединица на „Пасуљанским ливадама” и на крају обуку и гађање са новоуведеним средствима, типа „комарац 2”, револверски бацач граната и „мистрал 3+”. И наравно, учешће на сајму наоружања и војне опреме „Партнер”. Предуслов за реализацију свих тих активности била је добра индивидуална припрема сваког појединца и правилан избор људства за те активности.

– Поред свих тих планираних активности, ми имамо планом шире дефинисане курсеве обуке и усавршавања. Претходне године испланирали смо које ћемо људе упутити на школовање у овој години. То су годишњи тежишни задаци, али ми спрово-

димо и обуку људи на новоуведеним средствима. Потребно је да се изврши адекватан избор људи који би могли да овладају датом техником како би били функционални у својој јединици. И морам да кажем да су људи одушевљени што раде на новим средствима јер свака новина је изазовна и привлачна. Обука се одвија на одређеним симулаторима и тренажерима, што је приближније и изазовније за генерације које гравитирају ка тим новим информационим технологијама. А то су управо млађи људи, који долазе у јединицу – истиче заставник прве класе Ђукић и додаје да се извиђачка чета разликује од других јединица јер окупља такве младе људе.

– Имамо и прва искуства. Први смо у војсци добили „мистрал 3+” и обуку су нам држали представници француског произвођача. Наши људи су одлично усвојили потребна знања и способни су да та знања преносе даље. Као изазов поставило се познавање језика, и закључили смо да би у даљим плановима требало повећати број припадника јединице на курсевима страних језика.

Припадници јединице стекли су и нека нова искуства на вежби „Платинасти вук” као и у учешћу у мултинационалној операцији у Либану. Наш саговорник каже да нису имали проблема око избора људства за упућивање у мировну мисију.

– Овај део Србије краси изузетно поштовање Војске Србије и увек постоји добар одзив младих људи да дођу у нашу јединицу. Сарађујемо са регио-

налним центром у Врању око лица која се упућују на добровољно служење војног рока. Идемо на информисања у Центар за обуку, а најближи нам је Трећи центар у Лесковцу и са њим имамо добру сарадњу. Ту информисамо људе о могућностима запошљавања у јединицама бригаде. Имамо добар одзив лица која се јаве на добровољно служење војног рока, а 90 одсто њих се одлуче да раде у јединицама бригаде – истиче главни подофицир.

Професионални војници потом имају и могућност школовања и напредовања у јединици. Неке професионалне војнике из њиховог састава упућују на основни курса за подофицире и на тај начин делимично решавају питање подофицирског кадра. Поред тога, према новом концепту школовања, однедавно добијају и подофицире са основног курса из грађанства. То су млади људи који су конкурисали преко јавног конкурса за основни курс из грађанства и након шестомесечног курса примају се у јединице бригаде.

Заставник прве класе Ђукић прича да они у јединицама сада имају део подофицира који раде у јединицама бригаде после завршеног и једног и другог курса.

– Ми, главни подофицири смо у обавези, наравно са командом ниже потчињених јединица и командом бригаде, да та лица уведемо у дужност и да тим младим људима приближимо јединицу и захтеве формацијских места на којима ће радити. А већи је изазов радити са лицима из грађанства јер се они нису раније сретали са војском и немају искуства

као наши професионални војници који су радили изванредан број година у јединици и завршили обуке и усавршавања пре упућивања на основни курс за подофицире.

Главни подофицир бригаде каже да је значајна подофицирска подршка линији командовања. Главни и први подофицири су ти који ослушкују јединицу, њене потребе, као и реалне проблеме појединаца и предлажу команданту шта би требало урадити да се побољша њихов лични статус, односно статус у јединици.

– Ако имамо задовољног појединца, имаћемо обучену и задовољну јединицу. То индивидуално задовољство резултира и dobrим стањем у јединици по свим питањима, а нама је циљ обука. Базично, ми се бавимо индивидуалном обуком, која је предуслов касније за колективну обуку и ми као линија подофицирске подршке командовању на тај начин растеређујемо линију командовања да има простора за доношење одлука и за бављење колективном обуком. Предуслов за успешну колективну обуку је добро изведена индивидуална обука, а предуслов за ту индивидуалну обуку је да тај појединац буде добро изабран за адекватну формацијску дужност. То је низ који треба да се задовољи.

Нашег саговорника смо запитали који су изазови рада професионалних војника и подофицира, а он каже да је најпре реч о њиховом статусу.

– Недавне измене Закона о Војсци требало би да побољшају статус професионалног војника, као најбројније категорије у војсци. Неки бенефити веза-

Извор: Заанична интернет презентација Града Врања

НЕУНИШТИВ СПОМЕНИК СЛОБОДЕ

Многе војничке и градске свечаности у Врању почињу или се завршавају код споменика ослободиоцима, познатом у врањском крају као „чика Мита“. Тај масивни споменик ливен у бронзи, дело вајара Симеона Роксандића, налази се на великом бетонском постолу у центру Врања. Подигнут је средином 1903. у знак захвалности ослободиоцима Врања од Турака у рату 1878. године, а представља српског војника крај топа, са заставом у десној и пушком у левој руци.

Судбина тог споменика била је чудесна. Оригинални бронзани кип су 1915. за време Првог светског рата бугарски окупатори насилно скинули са свог постолја и покушали запрежним колима да превезу у Бугарску. Међутим, споменику се изгубио сваки траг код Грделице, близу Лесковца. После ослобођења 1918. Врањанци су нудили новчану награду ономе ко пронађе бронзани споменик, али су сва настојања да се „чика Мита“ врати у град остала безуспешна. Зато су Врањанци новчаним прилозима 1929. поставили нову скулптуру, на основу фотографије претходног споменика. На другој страни масивног постолја постављена је још једна мермерна плоча, с посветом палим родољубима у ратовима од 1912. до 1918. године. Нажалост, и та скулптура је доживела сличну судбину као претходна. Бугарски фашисти су 1941. године ланцима привезали „другог чика Миту“ за тенк и кип је оборен на земљу. Том приликом са скулптуре је отпала лева рука са пушком. Врањанци су тада осакаћени споменик сакрили у подрум и фигура је дочекала ослобођење – 7. септембра 1944. године. Споменик је јуна 1946. године поново откривен. Онда је на његово постолје постављена и трећа мермерна плоча, као знак отпора и ослобођења, са уклесаном посветом о народном устанку и револуцији од 1941. до 1944. године. „Чика Мита“ и данас симболизује војничку традицију и све војничке победе у том крају.

ни су за промену тог статуса – запослени ће уместо на одређено време радити на неодређено. Моћи ће у пензију у 53. години живота са 40 година стажа. Биће у статусној позицији као и официри и подофицири у погледу пензионисања. На тај начин ћемо их изједначити са другима, а мислим да ће то имати позитивног утицаја на лица која размишљају да ли да раде у војсци или не. Сада је то додатни подстицај.

На долазак младих људи у ту јединицу утиче и традиција, континуитет који постоји у врањском гарнизону. Наиме, 4. бригада КоВ-а наставља традицију Првог пешадијског пука „Књаза Милоша Великог“

– обележава исти дан јединице и слави славу Св. Атанасија Великог (31. јануара), коју је некада славио и тај пук.

– Од суштинске важности је неговање традиција. Млади људи виде да постоји непрекидан низ са протеклим временима, јер та спона с прошлосту позитивно утиче на њих. Ми активно учествујемо у обележавању празника из свих претходних ратова и водимо бригу о породицама преминулих припадника јединице. Свака јединица наше бригаде води бригу о томе. И не желимо да се прекине та нит. ■